

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

LINGUA GALEGA E LITERATURA

2º ESO

CPI de Xanceda

Curso 2019-2020

1. Introducción e contexto	3
2. Contribución da materia ao desenvolvemento das competencias clave.....	3
3. Obxectivos xerais da etapa secundaria	4
3.1. Obxectivos da área de lingua galega e literatura (1º ESO)	6
4. Estrutura e organización dos contidos.....	8
5. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de: temporalización grao mínimo de consecución para superar a materia e procedementos de avaliación.	11
6. Concrecións metodolóxicas que require a materia.....	27
7. Materiais e recursos didácticos	28
8. Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	29
9. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensinanza a da práctica docente.....	30
10. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación da materia pendente.....	31
11. Deseño da avaliación inicial e medidas a adoptar como consecuencia dos resultados.....	31
12. Medidas de atención á diversidade.....	31
13. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso.....	32
14. Actividade complementarias e extraescolares	33
15. Contribución da materia ao plan lector	34
16. Contribución da materia ao plan TIC.	34
17. Mecanismos de revisión, de avaliación e de modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.....	35
18. Datos do departamento	36

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTO.

O CPI de Xanceda está situado na localidade do mesmo nome, no concello de Mesía. Nel impártense as ensinanzas de Educación Infantil, Educación Primaria e Educación Secundaria Obrigatoria. Ao CPI de Xanceda están adscritas dúas Escolas Unitarias: Olas e Visantóña, das que o alumnado se incorpora ao centro en 3º de Primaria.

A maioría da poboación da zona está vinculada a actividades agrícolas e gandeiras. A lingua de relación entre a comunidade da zona é o galego, falado no centro por practicamente o 100% do alumnado.

Trátase dun centro cunha matrícula de 166 alumnos/as onde se imparten ensinanzas de Educación Infantil, Educación Primaria e Educación Secundaria Obrigatoria, cunha única liña por cada nivel académico.

Na etapa secundaria o alumnado distribúese do seguinte xeito:

1º ESO : 1 grupo de 16 alumnos/as

2º ESO : 1 grupo de 20 alumnos/as

3º ESO : 1 grupo de 11 alumnos/as

3º ESO – PMAR: 1 grupo de 7 alumnos/as

4º ESO : 1 grupo de 15 alumnos/as

Como se pode ver, o número de alumnos/as por aula non é elevado, o que permite un traballo educativo máis individualizado.

2. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

As materias de lingua contribúen, sen dúbida, á competencia en comunicación lingüística, pois ofrecen máis oportunidades para interactuar en situacións comunicativas e para reflexionar sobre a linguaxe en xeral a través da comparanza entre as distintas linguas que se están a aprender.

Contribúe de xeito directo á competencia aprender a aprender, xa que será a través dela que o alumnado accederá a distintos tipos de información, textos e contidos que lle faciliten a aprendizaxe.

A aprendizaxe dunha lingua comprende non só os aspectos lingüísticos, senón tamén as compoñentes socioculturais que subxacen no uso desa lingua. Por outra banda, a lingua é vehículo de transmisión cultural, o seu coñecemento favorece o respecto e tolerancia por outras culturas, aceptando a diversidade de valores e superando prexuizos e favorecendo

actitudes socialmente positivas. É neste sentido que a materia contribúe tamén ao desenvolvemento da competencia social e cidadá.

A contribución ao desenvolvemento da competencia no tratamento da información e a competencia dixital vén dada polo manexo dos recursos TIC para a creación de distintos contextos comunicativos: chats, foros, blogs, correo electrónico..., uso das distintas ferramentas dixitais para manexar a información: CD, DVD, MP3, MP4, internet, presentacións Power Point... e o uso de recursos específicos de aprendizaxe da lingua: programas de software, páxinas web, dicionarios en liña, tradutores, correctores...

A aprendizaxe dunha lingua ofrece igualmente oportunidades para o achegamento ás súas principais manifestacións artísticas e culturais; é así que se contribúe aos desenvolvemento da competencia artística e cultural.

A aprendizaxe dunha lingua supón a superación de dificultades e xera autoconfianza e autoestima, convértese nunha ferramenta fundamental á hora de desenvolver aspectos relacionados coa autonomía propia e favorece o desenvolvemento da competencia de autonomía e iniciativa persoal.

3. OBXECTIVOS XERAIS DA ETAPA SECUNDARIA.

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes; coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais; practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos; exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural, coñecer mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e sociedade galega ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e mellora e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara o exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso do noso idioma como elemento fundamental para o mantemento da nosa identidade e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que nos comunica con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófono.

3.1. OBXECTIVOS DA ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA (2º ESO)

1. Coñecer as características da linguaxe dos distintos medios de comunicación.
2. Analizar textos orais e escritos de medios de comunicación en formato dixital e en papel, para identificar ideas principais, comprender o contido e procesar a información mediante distintas ferramentas.
3. Distinguir ámbitos diferentes en textos orais, coñecer as súas características e os trazos que os diferencian.
4. Sintetizar e procesar información desde textos orais de distintos ámbitos.
5. Elaborar criterios para analizar criticamente o propósito comunicativo en textos orais diversos.
6. Elabora argumentacións propias para expoñer o propósito comunicativo dos textos orais.
7. Recoñecer as connotacións en informacións implícitas nun texto oral.
8. Coñecer e aplicar as regras fonéticas e prosódicas que rexen a lingua galega.
9. Amosar coidado e interese por elaborar producións propias con corrección gramática, ortográfica e fonética.
10. Empregar o coñecemento da lingua e os contidos traballados para producir textos orais propios con coherencia, cohesión e corrección. Utilizar con corrección nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.
11. Realizar exposicións orais sobre temas diversos seguindo unha estrutura ordenada e coherente, con soltura.
12. Coñecer e utilizar técnicas TIC que faciliten e axuden a mellorar as exposicións orais planificadas.
13. Elaborar opinións propias sobre temas diversos e expoñelas de maneira argumentada e ordenada en distintos contextos.
14. Participar de modo natural e por iniciativa propia en situacións de comunicación oral diversas: debates, corrección de exercicios, diálogos sobre temas, ... expoñendo e argumentando as ideas propias.

15. Coñecer e aplicar técnicas de comunicación oral nas exposicións ou en situacións diversas falando en público, coidando a postura, a modulación da voz, a estrutura do discurso, os medios empregados, etc.
16. Desenvolver estratexias para comprender mensaxes orais e escritas en situacións onde hai dificultades de comprensión.
17. Utilizar recursos dixitais e libros de texto para resolver dúbidas sobre vocabulario ou estruturas lingüísticas necesarias para producir con corrección na lingua galega.
18. Empregar os coñecementos da lingua para comprender e producir textos propios no contexto social no que nos desenvolvemos: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.
19. Coñecer os elementos fundamentais dos textos instrutivos e expositivos en contexto educativo: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. Utilizar ese coñecemento para comprender a mensaxe e utilizar as fontes de información con rigor.
20. Identificar e analizar as distintas fontes de información que son base esencial no proceso de adquisición de coñecementos.
21. Realizar lectura comprensiva de textos diversos: identificar ideas principais e secundarias, sintetizar e representar a información, elaborar argumentacións propias sobre o contido, relacionar o texto con experiencias ou outros coñecementos previos.
22. Realizar unha lectura en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.
23. Empregar estratexias metacognitivas para identificar canto e como aprendemos.
24. Coñecer os elementos esenciais e os tipos de noticias que aparecen nos medios de comunicación.
25. Elaborar noticias a partir dun modelo con coñecementos adquiridos.
26. Producir en formato papel ou dixital textos de distinta tipoloxía: cuestionarios, resumos, descrición, narracións e explicacións.
27. Producir textos escritos con un compoñente de goce persoal para comunicar experiencias, ideas e pensamentos.
28. Enriquecer con cada temática o léxico, vocabulario e frases da linguaxe habitual en lingua galega.
29. Empregar con soltura e precisión dicionarios e fontes de consulta para comprender textos, enriquecer o vocabulario e contrastar a fiabilidade das fontes empregadas.
30. Coñecer, empregar as normas que regulan os textos orais e escritos de diversos tipos.

31. Comprender que o uso de normas ortográficas e morfoloxías é necesario para o desenvolvemento da lingua.
32. Coñecer as normas de uso dos signos de puntuación e utilízalos en textos escritos con corrección.
33. Comprender a estrutura de substantivos e verbos para mellorar as habilidades de comprensión e produción lingüísticas.
34. Coñecer os elementos dunha oración desde o punto de vista sintáctico. Empregar este coñecemento para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.
35. Realizar autoavaliacións sobre o traballo de maneira realista co obxectivo de mellorar a aprendizaxe.
36. Enriquecer a competencia lingüística co uso das distintas linguas en distintos contextos educativos.
37. Recoñecer a riqueza na diversidade cultural a través das linguas propias de cada pobo.
38. Reflexionar sobre a situación sociolingüística galega desde unha perspectiva social, histórica e xeográfica.
39. Coñecer a historia e as razóns das iniciativas normalizadoras da lingua galegas e describir a situación legal das linguas do Estado español.
40. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.
41. Ler expresiva e comprensivamente en público textos diversos.
42. Coñecer as características de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, e comparalos sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.
43. Coñecer, identificar e interpretar recursos retóricos nos textos literarios.
44. Escribir de maneira autónoma textos de intención estética aplicando os coñecementos dos recursos literarios traballados.

4. ESTRUCTURA E ORGANIZACIÓN DOS CONTIDOS.

A materia de Lingua Galega e Literatura preséntase, en todos os cursos das etapas de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato, estruturada en cinco bloques, o que non debe implicar que a actividade docente se corresponda con esta ordenación senón que, pola contra, se deben producir múltiples conexións entre todos eles.

O bloque 1, "Comunicación oral. escoitar e falar" atende ao uso oral da lingua, e este é obxecto de observación e de análise para recoñecer as normas que rexen o intercambio comunicativo, para observar as estratexias que usan os/as falantes para se comunicar satisfactoriamente, así como as que empregan para comprender ou para producir mensaxes orais. Non obstante, este bloque incide, sobre todo, na necesidade de que o alumnado galego teña modelos de fala adecuados e poida pór en práctica a súa lingua dentro da aula en contextos formais e informais. A realidade sociolingüística de cada centro docente determinará a atención que o profesorado deberá dedicar na aula a este bloque, para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos estándares de aprendizaxe descritos.

O bloque 2, "Comunicación escrita. Ler e escribir" ocúpase da comprensión e a produción escrita. O alumnado debe ser quen de entender textos de diferente complexidade e xénero, e extraer as ideas explícitas e implícitas no texto co fin de elaborar o seu propio pensamento crítico e creativo. Comprender un texto implica pór en marcha unha serie de estratexias de lectura que deben practicarse na aula e proxectarse a todas as esferas da vida e a calquera tipo de lectura: ler para obter información, para aprender a propia lingua e por pracer. Igualmente, a produción escrita significará procurar para cada situación o tipo de texto, adecuando, planificando e redactando, atendendo a aspectos diversos, e revisando a escrita final.

O bloque 3, "Funcionamento da lingua" integra contidos relacionados co código e a súa organización, e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua, coa finalidade de servir de base para o seu uso correcto, afastándose da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como fin en si mesmo.

O bloque 4, "Lingua e sociedade" céntrase na necesidade de que o alumnado coñeza, explique e valore o plurilingüismo como unha situación habitual e enriquecedora para todos os individuos. Do mesmo xeito, incídese na identificación e superación dos prexuízos e na pertinencia de que o alumnado recoñeza e empregue termos sociolingüísticos precisos.

O bloque 5, "Educación literaria" asume o obxectivo de facer dos alumnos e as alumnas lectores e lectoras competentes, con implicación nun proceso de formación de lectura que continúe ao longo de toda a vida. Ademais, o alumnado achegarase á historia da literatura galega, así como ás súas obras e aos seus autores e as súas autoras máis salientables, e recoñecerá a vinculación destes produtos literarios coa historia de Galicia.

O tratamento de todos estes contidos ten que abordarse desde unha óptica competencial, valorando as relacións que cada un ten coas competencias clave, que aparecen especificadas, a partir dos estándares de aprendizaxe avaliáveis, neste currículo.

A avaliación terá que ser coherente coa diversidade de contidos traballados e, daquela, ter en conta os contidos abordados nos cinco bloques en que se estrutura este currículo. Do mesmo xeito, deberá ser unha avaliación competencial, que teña en conta a relación que se establece no currículo entre os estándares de aprendizaxe detallados en cada bloque, coas competencias clave.

Os contidos incluídos nestes cinco bloques, estruturaránse en 12 unidades

5. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE OBXECTIVOS, CONTIDOS, TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA, PRODECIMENTOS DE AVALIACIÓN E COMPETENCIAS CLAVE. .

O bx .	Co nt.	Crit. de Av	Estándares de aprendizaxe	Temporali- zación	Grao mínimo de consecu- ción para superar a materia	Procedementos e instrumentos de avaliación					Competenci as clave
						Proba oral	Proba escrita	Taballo indivi- dual	Traballo grupo	Observa- ción	
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar.											
d e h l ñ	B1.	B1.1	B1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	1ª Av.	50%					X	CCL CAA CCL CAA
			B1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	1ª Av.	50%			X			
d e h	B1.	B1.2	B1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X	X			CCL CAA CAA
			B1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X		X	

a c d h	B1. 3	B1.3	B1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que	1ª, 2ª, 3ª Av	60%					X	CSC CCL	
			Ile corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).									CCL CSC CSIE CCL
			B1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.inguaxe discriminatoria).	1ª, 2ª, 3ª Av	60%						X	
a c d e h	B1. 4	B1.4	B1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%				X		CCL CAA CSIEE CSC CAA CCL CAA	
			B1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	1ª, 2ª, 3ª Av	40%					X		
			B1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	2ª Av. Un.6	40%				X		X	

h o	B1. 5	B1.5	B1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, reconece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	1ª, 2ª, 3ª Av	30%				X	CAA CCL CCEC CCL CSC	
			B1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	2ª Av. Un. 6	60%				X		
			B1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual.	3ª Av. Un. 11, 12	60%				X		
h o	B1. 6	B1.6	B1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	1ª Av. Un.1, 2	50%	X				CCL CCL CCL	
			B1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	1ª, 2ª, 3ª Av	50%	X					X
			B1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	1ª, 2ª, 3ª Av	30%	X					X
			B1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	1ª, 2ª, 3ª	50%	X					X

				Av							
b e g h	B1.7	B1.7	B1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	1ª, 2ª, 3ª Av	30%			X		X	CD CAA CSIEE CD CCL CSC
			B1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X			
a c d h	B1.8	B1.8	B1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%				X	X	CCL CSC CCL CSC CSC CAA
			B1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	1ª, 2ª, 3ª Av	60%				X	X	
			B1.8.3. Expressa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%				X	X	
a b c g h o	B1.9	B1.9	B1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X			CAA CCL CSC CSIEE
			B1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público dirixese ao auditorio con aoutoconfianza e seguridade.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%					X	

			B1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua. ridade.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X		X	CLL CSC CLL CAA CAA CCL		
			B1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%	X			X			
			B1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X		X			
a d h l ñ	B1. 10	B1.1 0	B1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X	X	CCL CSC CSIEE CCEC CSC CSIEE		
			B1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.	1ª, 2ª, 3ª Av	60%					X		
			B1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	1ª, 2ª, 3ª Av	60%						X	
			B1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	1ª Av. Un.1	60%			X		X		
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir												

b f h	B2. 1	B2.1	B2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.	2ª, 3ª Av	50%	X	X	X	CCL CAA CSC
			B2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	1ª, 2ª, 3ª Av	60%	X	X		
			B2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	1ª, 2ª, 3ª Av	60%	X	X		
			B2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	1ª, 2ª, 3ª Av	40%		X		
			B2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X	X	
			B2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X		
d e h	B2. 2	B2.2	B2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	1ª Av.	50%		X		CCL CAA CSC CD
			B2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X	X	
			B2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos,	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X	

			correspondencia escolar.								
d e h	B2. 3	B2.3	B2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	3ª Av. Un. 12	50%				X	X	CCL CSC
			B2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.	3ª Av. Un.12	50%				X		
d e h	B2. 4	B2.4	B2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. B2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	3ª Av	50%			X			CCL CD CAA
				1ª, 2ª, 3ª Av	50%					X	
b e h	B2. 5	B2.5	B2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%					X	CCL CD CAA
			B2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%					X	
			B2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	1ª, 2ª, 3ª Av	70%					X	

c d h	B2. 6	B2.6	B2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	2ª Av. Un. 6	50%		X		X	CCL CSC
			B2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X		X	
			B2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	3ª Av.	50%		X			
			B2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	1ª, 2ª, 3ª Av	80%		X		X	
h ñ	B2. 7	B2.7	B2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	1ª, 2ª, 3ª Av	70%	X			X	CCL CD
			B2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	3ª Av.	40%		X			
b g h	B2. 8	B2.8	B2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	2ª Av. Un. 5	50%		X			CCL CD
			B2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X			
			B2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	1ª Av. Un. 4	50%		X	X		
			B2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	2ª Av.	50%		X	X		

			B2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	3ª Av. Un. 10	50%			X		X	
			B2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%					X	
			B2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	3ª Av	40%			X			
b e h	B2. 9	B2.9	B2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	2ª Av.	50%	X	X	X			CCL CD CSC
b e h	B2. 10	B2.1 0	B2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	3ª Av. Un. 12	50%			X			CCL CD CSC
b e h	B2. 11	B2.1 1	B2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descricións e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	2ª Av.	50%			X			CCL CD
b e h	B2. 12	B2.1 2	B2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	1ª Av.	50%			X			CCL CD
			B2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descricións sen parafrasear o texto resumido.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X			
b e f	B2. 13	B2.1 3	B2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto,								CCL CD

h			programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X		X	
d h	B2. 14	B2.1 4	B.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X		X	CCL CSC CCEC
Bloque 3. Funcionamento da lingua											
b e l	B3. 1	B3.1	B3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%	X	X			X	CCL CCC.
a d e	B3. 2	B3.2	B3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%	X				X	CCL CAA
b e n l	B3. 3	B3.3	B3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X		X	CCL CAA
b e	B3. 4	B3.4	B3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X			CCL CD
b e	B3. 5	B3.5	B3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	1ª, 2ª, 3ª Av	70%		X				CCL
			B3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X		X	
e	B3. 6	B3.6	B3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	1ª Av.	50%			X			CCL

b e	B3. 7	B3.7	B3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	1ª, 2ª Av.	60%	X	X				CCL
			B3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade	1ª, 2ª, 3ª Av	50%	X					
h e	B3. 8	B3.8	B3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%				X		CCL CAA
			B3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%				X		
e h	B3. 9	B3.9	B 3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	3ª Av.	60%		X				CCL CAA
e	B3. 10	B3.10	B3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	1ª, 2ª, 3ª Av					X		CCL CAA
b e h	B3. 11	B3.11	B3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	2ª Av.	40%				X		CCL

b e	B3. 12	B3.12	B3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	1ª, 2ª, 3ª Av	40%					X	CCL
Bloque 4. Lingua e sociedade											
ñ o	B4.1 BB4 .2 B4.3	B4.1	B4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%					X	CCL CSC
			B4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.	2ª Av.	50%		X		X	CCL CSC	
			B4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.	1ª Av Un. 2	50%			X	X	CCL CSC	
			B4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.	1ª, 2ª Av. Un. 8,9	50%		X			CCL CSC	
			B4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.	1ª Av. Un. 4	50%				X	CCL CSC	

			B4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.	1ª Av.	40%				X	X	
ñ o	B4.4	B4.2	B4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.	3ª AV.	60%				X	X	CCL CSC
			B4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos.	1ª Av. Un. 4				X			
ñ o	B4.5	B4.3	B4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.	2ª Av. Un. 7	50%		X	X			CCL CSC
			B4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	2ª Av. Un. 7	60%	X	X				
ñ o	B4.6	B4.4	B4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.	2ª Av. Un. 7	40%					X	CCL CCEC CD CSC
ñ o	B4.7	B4.5	B4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	2ª Av. Un. 6	60%	X		X		X	CCL CSC
ñ o	B4.8	B4.6	B4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego.	2ª Av. Un. 5	50%		X				CCL CSC

			B4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.	2ª Av. Un. 5	50%				X		
			B4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	2ª Av. Un. 5	50%		X				X
			B4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	3ª Av. Un. 12	70%	X					X
Bloque 5. Educación literaria											
h l	B5. 1	B5.1	B5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%	X	X				CL
			B5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%		X	X			
h l	B5. 2	B5.2	B5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	2ª Av	50%	X	X	X			CL
h l	B5. 3	B5.3	B5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e								CL

			describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	1ª Av.	50%	X	X			
h l	B5. 4	B5.4	B5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e reconece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	3ª Av.	50%			X	X	CL
h l	B5. 5	B5.5	B5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	1ª, 2ª, 3ª Av	50%			X		CL
			B5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais	1ª, 2ª, 3ª Av	40%			X		
h l	B5. 6	B5.6	B5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	1ª, 2ª, 3ª Av	60%		X	X	X	CL
h l n	B5. 7	B5.7	B5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	1ª, 2ª, 3ª Av	60%			X		CCL CCEC
h l n	B5. 8	B5.8	B5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	3ª Av.	40%				X	CCL CCEC
			B5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias	3ª Av.					X	

			fílmicas.								
e h l	B5. 9	B5.9	B5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a Av	50%			X	X	X	CL CD

6. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.

Os alumnos e as alumnas posúen en todas as súas aprendizaxes unha serie de ideas previas. Na área de Lingua e Literatura o obxecto de estudo é a propia lingua. Isto fai que o alumnado parta, por un lado, dunha serie de coñecementos previos adquiridos a través da aprendizaxe e, por outro, dos que construíu como usuario.

A selección e organización dos contidos na etapa persegue que o alumnado prograse e se perfeccione de forma sistemática na súa competencia comunicativa e que, de forma simultánea, incrementa progresivamente os seus coñecementos acerca da lingua, os sistemas de comunicación verbal e non verbal e a literatura.

As diversas destrezas e a súa concreción na comprensión e produción de distintos tipos e subtipos de textos secuencianse para que accedan a diferentes niveis de complexidade atendendo á madurez do alumnado.

Tendo en conta estes aspectos, os principios metodolóxicos que fundamentan e animan o proceso de ensino-aprendizaxe na área de Lingua Galega e Literatura son os seguintes:

1. O ensino-aprendizaxe da lingua é comunicación. Se este principio é válido para a educación en xeral, moito máis o será nunha materia que ten como fin último o desenvolvemento da comprensión e a produción de textos.
2. O ensino da lingua implica a exercitación dos procesos cognitivos complexos: comprensión e produción. Ao ser inseparables estes procesos da comunicación oral e escrita, a metodoloxía para a materia propicia e necesita da realización de actividades moi vencelladas ao cognitivo: busca da idea central, xerarquización de ideas, organización lóxica do discurso, etc.
3. O ensino da lingua implica a extensión do concepto de competencia lingüística á pragmática. A materia debe proporcionar coñecementos sobre a propia lingua, pero tamén a capacidade para intervir no discurso e actuar con coñecemento das convencións pragmáticas.
4. O ensino da lingua debe fomentar a creatividade. Existe unha estreita relación entre o cultivo da imaxinación e a creatividade e a aprendizaxe da Lingua e a Literatura. A resolución dos problemas que presenta a comunicación esixe estratexias de creatividade. Por outro lado, a literatura como expresión artística é un exercicio permanente de creatividade e de comprensión dos seus mecanismos.

5. O ensino da lingua debe adecuarse ao suxeito da aprendizaxe. A metodoloxía debe axustarse ao desenvolvemento socio-afectivo, persoal e cognitivo do alumno. Así, hanse de ter en conta os coñecementos e as destrezas que é capaz de adquirir conforme á súa idade e á proximidade e interese dos contidos co que han de exercitar as destrezas comunicativas.

6. O ensino da lingua debe fomentar o hábito de ler e o pracer como individuo lector. O coñecemento, dominio e adquisición da lingua atopa na lectura un dos seus mellores instrumentos. Cómpre, pois, animar e predispoñer o alumnado cara á lectura.

7. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Para 2º de ESO utilizaremos como material de apoio o seguinte manual:

CELIA DÍAZ , MERCEDES SEIXO, Lingua Galega e Literatura 2 ESO. Editorial ANAYA. ISBN: 9788469810484

O departamento de LGL vemos o manual coma un material de apoio máis, en ningún caso exclusivo para o desenvolvemento do noso labor docente; utilizaremos diversos recursos e estratexias didácticas, sempre que for tecnicamente posíbel, para facer fincapé naqueles aspectos que consideramos que non están suficientemente desenvolvidos nos manuais, ou simplemente por dispoñermos dun material máis atractivo e rendíbel. Buscaremos a interiorización efectiva dos novos conceptos e habilidades e, por suposto, das actitudes positivas, conscientes e construtivas, a respecto dunha lingua minorada como a nosa.

Outros materiais: libros de apoio, dicionarios, enciclopedias, apuntamentos sobre os comentarios de texto, nocións de estruturas gramaticais, aplicacións de normas, etc,

Procurarase dinamizar o emprego da aula virtual, ben sexa a do centro ou outras que se poidan adaptar ao desenvolvemento académico, con eficiencia e seguridade para o alumnado.

Fomentarase a utilización dos recursos existentes na biblioteca, á que se procurará que o alumnado acuda frecuentemente co obxectivo de que se familiaricen con ese espazo e co manexo do material que hai depositado nela.

8. CRITERIOS SOBRE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

A avaliación trimestral do alumnado realizarase tendo en conta os seguintes parámetros:

- a) Realizaranse dúas probas escritas por trimestre. Na súa cualificación terase en conta os contidos, a redacción e ortografía e a presentación. Calculárase a nota media entre as cualificacións destas probas e o resultado suporá un 70% da cualificación trimestral.
- b) Cada trimestre o alumnado deberá facer unha lectura dunha obra literaria proposta pola profesora, cuxa avaliación suporá un 10% da cualificación trimestral. Poderanse propor lecturas voluntarias, se a profesora o estimar conveniente, que serán valoradas cun máximo de 1 punto sobre a nota final do trimestre.
- c) A avaliación da expresión oral constituirá un 10% da cualificación do trimestre. Esta realizarase a través de exposicións orais planificadas, ademais da observación do emprego da lingua como vehículo de comunicación nas aulas.
- d) O 10% restante corresponderá á cualificación resultante da observación sistemática do traballo do alumnado, recollida a este efecto no caderno de notas e listas de rexistros da profesora.

Considerarase que un alumno ou alumna superou a materia nun trimestre cando a nota obtida, ponderada segundo os parámetros indicados, sexa igual ou superior a 5 puntos.

O alumnado que non supere a materia nun trimestre poderá realizar un exame de recuperación dos contidos do mesmo. Dito exame realizarase no comezo do seguinte trimestre, excepto no caso do terceiro trimestre.

A final de curso cabe a posibilidade de recuperar as avaliacións suspensas nun exame final de recuperación. Nesta proba final, que terá lugar no mes de xuño, o alumnado poderá aspirar a recuperar por segunda vez a primeira e segunda avaliación e, como primeira e única vez, recuperar a terceira avaliación.

O alumno ou alumna que non demostrase ter feito as lecturas obrigatorias en cada trimestre terá unha nova oportunidade de facelo no trimestre seguinte, excepto no caso da terceira avaliación, onde xa non será posible realizar ningunha recuperación da lectura.

A cualificación final de xuño será o resultado do rendemento xeral do alumnado durante o curso e obterase calculando a nota media entre as notas dos tres trimestres. Se a

cualificación é positiva, o alumno ou alumna non deberá presentarse á convocatoria extraordinaria de setembro, independentemente de ter ou non algunha parte do curso suspenso. Do mesmo xeito, se a cualificación final de xuño é negativa, na convocatoria de setembro deberá realizarse unha proba sobre os contidos da totalidade do curso, independentemente de que algunha das partes fora superada durante os tres trimestres.

9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSEÑANZA E DA PRÁCTICA DOCENTE.

Nas reunións de departamento, unha vez por trimestre, analizaranse o proceso de ensino e a práctica docente en base á seguinte escala:

Indicadores de logro	Escala			
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado as características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender ao alumnado con NEAE?				
6.- Tomouse algunha medida organizativa para atender ao alumnado con NEAE?				
7.- Atendeuse adecuadamente a diversidade do alumnado?				
8.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado?				
2.- Ofréceselle a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade?				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
7.- Incorporáranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe?				
8.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
9.- Ofréceselle ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
10.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				

11.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
12.- Cal e o grao de implicación nas funcións de tutoría e orientación do profesorado?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc. establécense vinculadas aos estándares?				

10. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, DE RECUPERACIÓN E DE AVALIACIÓN DA MATERIA PENDENTE.

No presente curso non hai ningunha alumna ou alumno que teña pendente do curso anterior a materia de Lingua Galega e Literatura.

11. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS RESULTADOS.

Na avaliación inicial do alumnado debemos ter en conta toda a información de que dispoñemos de anos anteriores. No caso do CPI de Xanceda a case totalidade do alumnado de secundaria estaba xa escolarizado no centro na etapa primaria e incluso na infantil, por tanto, dispoñemos de información de primeira man, pois o profesorado das etapas anteriores comparte o centro connosco. O expediente académico e informes tamén poden axudar a obter o punto de partida do alumnado.

En calquera caso, a avaliación inicial deberá centrarse nos cinco bloques en que se estrutura a materia e que comprenden as destrezas lingüísticas básicas: escoitar, falar, ler e escribir, polo que as probas que se realicen a ese efecto constarán de actividades que permitan avaliar a competencia do alumnado nas catro destrezas.

Como consecuencia desta avaliación a profesora fará maior fincapé naqueles aspectos que precisen máis traballo, determinaranse necesidades individuais e proporase a atención educativa máis axeitada para cada caso. Servirá de punto de partida para as ensinanzas que se van impartir.

12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

En 2º ESO contamos con apoio nas aulas por parte da profesora especialista en Pedagogía Terapéutica.

Como medida de reforzo, a un alumno e unha alumna de 2º de ESO, exentos da materia 2ª Lingua Estranxeira Francés, impárteselles clase de apoio en dúas sesións por semana, nas horas en que o grupo de referencia asiste ás aulas de Francés. Nesas aulas de apoio ofréceselles reforzo nas linguas galega e castelá. Deses docencia ocúpase o profesorado con dispoñibilidade horaria.

A través da avaliación inicial determinarase cales son os alumnos ou alumnas que precisan de medidas de apoio. Ademais, solicitarase información do departamento de orientación para coñecer as necesidades educativas do alumnado e as medidas de atención a diversidade que se levaron a cabo na etapa anterior. En función da información obtida, poñeranse en práctica as medidas de reforzo que se estimen convenientes para o alumnado con necesidades educativas especiais.

13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO.

Cada un dos contidos transversais están relacionados cos estándares de aprendizaxe en cada unha das unidades.

Educación moral e cívica.

A tipoloxía textual, sobre todo a argumentación e a exposición propiciarán a receptividade, o interese e o respecto polas opinións alleas expresadas a través da lingua oral e escrita. Trátase de tomar conciencia da importancia da arte de convencer para facilitar a convivencia.

Lingua e sociedade: estes contidos axudarán a recoñecer a lingua galega como a propia de Galicia e valorar as linguas como produto das circunstancias históricas, políticas e culturais. Preténdese unha valoración xusta e equilibrada dos diversos pobos e culturas, evitando tópicos que atentan contra a dignidade humana. Mediante o respecto pola diversidade lingüística da Península acadaremos unha actitude de comprensión e tolerancia cara ás opcións lingüísticas non coincidentes coa propia.

Educación para a paz.

A comunicación humana: a importancia fundamental que ten nas nosas vidas poder comunicarnos cos demais e romper todo tipo de barreiras a través da lingua.

Educación para a igualdade entre os sexos.

A través dos textos, de diferente tipoloxía transmítense valores de igualdade e respecto pola diversidade.

A poesía lírica expresa os sentimentos e emocións do poeta e ensínanos a valorar a dignidade persoal, a propia e a dos demais.

Educación ambiental.

A literatura paisaxística fainos amar e respectar a natureza como un dos bens máis prezados do ser humano e da nosa comunidade. Os textos xornalísticos contribuirán ao coñecemento das ameazas sobre o medio ambiente.

Educación sexual.

A través da poesía e a narrativa de temática amorosa.

Educación do consumidor.

O estudo dos medios de comunicación dá pé para espertar o espírito crítico ante as mensaxes que a publicidade emite.

Educación para o lecer.

O apartado dedicado á lectura, en concreto, e todos os temas de literatura, en xeral, propiciarán o hábito da lectura como fonte de pracer e como actividade gratificante e enriquecedora.

14. ACTIVIDADE COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

O departamento de Lingua Galega e Literatura ten disposición para realizar actividades que complementen o desenvolvemento harmónico e a formación íntegra do alumnado nas súas dimensións humanas e de cohesión social dentro do grupo. Para iso estima a participación nas celebracións de integración que o Centro desenvolva ao longo do curso e tamén aquelas que espontaneamente xurdan para beneficio dos alumnos e as alumnas no exterior do Centro. Esas actividades son aquelas de coñecemento e reflexión sobre as realidades culturais propias e do entorno –recollas de Cultura Tradicional, costumes, observacións, realización de traballos sobre a memoria histórica, etc- e coñecemento doutras realidades que non sexan da contorna –museos, visitas guiadas, exposicións, obras de teatro, cursos de animación á lectura, á sensibilidade artística – musical, plástica, de expresión física, de defensa da Natureza e Medio Ambiente, de respecto á integración, etc. sempre e cando acaden a autorización pertinente para a súa realización e os medios humanos e materiais o permitan.

Algunhas das actividades extraescolares que se veñen realizando nos últimos cursos e que o departamento ten vontade de repetir neste, sempre que sexa posible, son:

- Asistencia a representacións teatrais. As datas de realización destas saídas estarán determinadas pola programación ofertada polos organizadores. A asistencia ás representacións e a selección dos grupos de alumnos asistentes terá en conta as características da obra representada, as idades para as que estea proposta e a relación co currículo da materia de cada curso.
- Participación nas actividades propostas polo “Correlingua”, sexan realización de traballos na aula, participación en concursos ou participación en saídas propostas pola organización do certame. A localización temporal das saídas dependerá das propostas dos organizadores da carreira.
- Participación nas actividades propostas polo EDNL e a biblioteca do centro.
- Participación en certames literarios convocados por diferentes entidades.

15. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO PLAN LECTOR.

O alumnado deberá realizar a lectura dun libro por trimestre, determinados polo departamento. Neste curso propóñense obras de literatura xuvenil actual con temáticas variadas que teñen en conta os intereses do alumnado e/ou que presentan algún valor educativo (educación en valores: tolerancia, non discriminación, igualdade entre homes e mulleres, multiculturalidade...) que serven para traballar contidos transversais.

Enviaráselles ás familias, a través do alumnado unha relación de obras de diferentes xéneros, co obxectivo de que desde os propios fogares se fomente a lectura escollendo, por exemplo, algún deses libros como agasallo para os rapaces e rapazas.

Tentaremos achegar o alumnado ao autor homenaxeado no Día das Letras Galegas, tanto dentro da aula como noutras actividades complementarias, para que coñezan e valoren a personaxe e a súa obra.

16. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO PLAN TIC.

Levaremos a cabo actividades de busca de información, de traballos en grupo, de elaboración de textos e deformación de textos dados, de interpretación segundo diversos códigos expresivos e non só orais ou escritos, teatro lido ou interpretado.

Todas as unidades didácticas propoñen actividades relacionadas coas TIC.

Dispoñemos de dúas aula ABALAR para 1º e 2º ESO dotadas dun encerado dixital e dun computador para cada alumno/a o que fai que o traballo con el poida ser inmediato

aínda para todo o alumnado, por tanto, aproveitaremos este recurso para realizar as propostas dos manuais empregados e outras da profesora.

Poderán completar o traballo da aula co CD-ROM que proporciona o material didáctico proposto, este recurso tamén se utilizará na aula.

17. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

A comprobación da efectividade e adecuación da programación didáctica realizarase ao finalizar cada un dos trimestres, ou ben no momento no que se detecte calquera fallo ou posibilidade de mellora ao respecto durante o desenvolvemento da mesma.

A revisión e as modificacións pertinentes poñeranse na práctica o antes posible, é dicir, inmediatamente despois da detección dos fallos ou dificultades, se é posible, sempre que se trate de aspectos que sigan sendo pertinentes no resto do desenvolvemento da programación. No caso de que os fallos atinxan a aspectos que, dada a súa natureza, non poidan ser revisados ao longo do presente curso, faranse as modificacións convenientes de cara a vindeiros cursos.

En calquera caso, as modificacións máis ou menos significativas que se fagan á programación constarán no libro de actas do Departamento, así como na memoria final do Departamento de Lingua Galega e Literatura.

Mecanismo de revisión e modificación da programación didáctica	Escala			
Indicadores de logro	1	2	3	4
1.- Diseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas?				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8- Asignóuselle a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociáronse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				

11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- As guías didácticas son adecuadas, atractivas e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.?				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación?				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
23.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
24.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
25.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
26.- Informouse ao alumnado sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
27.- Informouse ao alumnado sobre os criterios de promoción?				
28.- Seguiuise e revisouse a programación ao longo do curso?				
29.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
30.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

18. DATOS DO DEPARTAMENTO

Profesorado e distribución da docencia:

Profesora	Materias que imparte
Susana Silva Martínez	Lingua Galega e Literatura 1º ESO Ámbito Lingüístico e Social 3º ESO- PMAR
Mª Dolores Díaz Rifón (Xefa do departamento)	Lingua Galega e Literatura 2º ESO Lingua Galega e Literatura 3º ESO Lingua Galega e Literatura 4º ESO Segunda Lingua Estranxeira Portugués 3º de ESO. Segunda Lingua Estranxeira Portugués 4º de ESO.